

**မဟာရာမဝတ္ထုတွင်တွေ့ရသော ရာမ၊ သီတာ၊ ဒသဂီရိတို့၏
ဇာတ်ဆောင်စရိုက်အဖွဲ့များလေ့လာချက်**

ခင်ညိုအောင် *

စာတမ်းအကျဉ်း

မြန်မာရာမစာပေသည် ရှေးခေတ်အိန္ဒိယရာမာယဏကို မိုး၍ မြန်မာ့ အတွေးအမြင်၊ မြန်မာ့ ဓလေ့စရိုက်များဖြင့် ရေးသားထားသော မြန်မာစာဆို တို့၏ ရာမစာပေများ ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းစာပေများအနက် ကုန်းဘောင် ခေတ်တွင် အမည်မသိ စာဆိုရေးသားသော မဟာရာမ ဝတ္ထုတွင်တွေ့ရသည့် ရာမ၊ သီတာ၊ ဒသဂီရိသုံးဦး၏ ဇာတ်ဆောင်စရိုက်အဖွဲ့ တင်ပြပုံများကို လေ့လာ စိစစ်ထားပါသည်။ အဆိုပါ ဇာတ်ဆောင်သုံးဦး၏ အတုယူဖွယ်ရာ စရိုက်၊ ရှောင်ကြဉ်ဖွယ်ရာ စရိုက်၊ လေးစား ကြည်ညိုဖွယ်ရာ စရိုက်များကို မြန်မာ စာဆို၏ စိတ်ကူး၊ အပြောက်အမွမ်းနှင့် ခြယ်သထားပုံတို့ကို ဖော်ထုတ် တင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ - လင်္ကာဒီပ၊ အယုဒ္ဓယ၊ မိထိလာ၊ သော်ကဥယျာဉ်၊ ရုန်းချဉ်းဉာဏ်၊ နဂါးပတ်ကြော့ကွင်း၊ ရေစည်းသားခြင်း၊ ဓမ္မဝါဒီ၊ အဓမ္မဝါဒီ။

နိဒါန်း

ဤစာတမ်းတွင် မြန်မာရာမစာပေများ၌ တစ်ပုဒ်အပါအဝင်ဖြစ်သော မဟာရာမ ဝတ္ထုရှိ ရာမ၊ သီတာ၊ ဒသဂီရိတို့၏ ဇာတ်ဆောင်စရိုက်အဖွဲ့များကို လေ့လာ တင်ပြမည် ဖြစ်သည်။ ရာမ ဇာတ်တော်ကြီးတွင် အဓိကဇာတ်ဆောင်သုံးဦး ပါဝင်သည်။ မူလ ဇာတ်လမ်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဓမ္မနှင့် အဓမ္မ အားပြိုင်မှုတွင် ဓမ္မကသာ အနိုင် ရသင့်သည်ဆိုသောအချက်ကို တင်ပြလိုရင်းဖြစ်သည်။ ရာမာယဏစာပေ ရေးသားခဲ့သော စာဆိုအသီးသီးတို့သည် ဓမ္မနှင့် အဓမ္မအားပြိုင်မှုသဘောကိုသာ အလေးထား တင်ပြလိုခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါရည်ရွယ်ချက်အရ ဓမ္မကို လက်ခံကျင့်သုံးသူနှင့် အဓမ္မကို လက်ခံကျင့်သုံးသူတို့၏ အနိုင်အရှုံး အားပြိုင်မှု ဇာတ်ကွက်များကို ဇာတ်လမ်းဆင်တင် ပြထားပါသည်။ မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏစာပေနှင့် လူမျိုးအသီးသီး၏ ယဉ်ကျေးမှုအလိုက် ပြုပြင်မွမ်းမံထားသော ရာမစာပေတို့တွင်လည်း ထိုသဘောအတိုင်း ဇာတ်လမ်းဆင်ယူကြပါသည်။ ဇာတ်ဆောင်ဖန်တီးရာ၌ ရာမစာပေ

* ဒေါက်တာ၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာဌာန၊ မိတ္ထီလာစီးပွားရေးတက္ကသိုလ်

ရေးဖွဲ့သူတို့သည် ရည်ရွယ်ချက်ပေါ်လွင် စေရန်အတွက်၊ ဓမ္မဝါဒီသမား ဇာတ်ဆောင် ရာမနှင့် အဓမ္မဝါဒီသမားဇာတ်ဆောင် ဒသဂီရိတို့ကို အားပြိုင်မှု ဖြစ်ပေါ် စေရန် ဖန်တီးယူရပါသည်။ ထိုသူတို့အားပြိုင်နိုင်ရန်ဗဟိုချက်အဖြစ် သီတာဒေဝီ မင်းသမီးကို ဖန်တီးထားပါသည်။ အဆိုပါဇာတ်ဆောင် သုံးဦးကို ဗဟိုချက်ပြု၍ ဓမ္မဝါဒီသမား အရံဇာတ်ဆောင်များနှင့် အဓမ္မဝါဒီသမား အရံဇာတ်ဆောင်များကို ပွားများ ဖန်တီး ယူပြီးလျှင် အုပ်စုလိုက် အားပြိုင်မှုများကိုလည်း သိုင်းဝိုင်းခြံရံ ဖန်တီး ထားသည်။ မည်သည့် ရာမစာပေတွင်မဆို ရာမမင်းသားသည် ဓမ္မဝါဒီသမား၊ ဒသဂီရိသည် အဓမ္မဝါဒီသမားဇာတ်ဆောင်အဖြစ် ပါဝင်ပါသည်။ သီတာဒေဝီသည် ဓမ္မဝါဒီသမား ရာမကို သစ္စာရှိရှိချစ်ခင်ပြီး အဓမ္မဝါဒီသမား ဒသဂီရိ၏ မေတ္တာကို ဆန့်ကျင်သူအဖြစ် ဖန်တီးလေ့ရှိပါသည်။ ထိုသို့သော အဓိကဇာတ်ဆောင်တို့၏ အခြေခံစရိုက်များ အပေါ် မှီး၍ မြန်မာရာမစာပေရေးဖွဲ့သူများကလည်း မိမိတို့၏ စိတ်ကူးအရ လည်းကောင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုလေ့ထုံးစံအရလည်းကောင်း၊ ရာမ၊ သီတာ၊ ဒသဂီရိ ဇာတ်ဆောင်သုံးဦးကို ခံစားမှုအမြင် အမျိုးမျိုးဖြင့် မွမ်းမံ ခြယ်သခဲ့ကြပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်သဘော၊ ဇာတ်လမ်းသဘောအရ၊ ဘောင်ကန့်သတ်ထားပြီးဖြစ်သော ဓမ္မနှင့်အဓမ္မ ဇာတ်ဆောင်များကို မဟာရာမဝတ္ထုရေး ဆရာက စိတ်ကူးဖြင့် မည်ကဲ့သို့ နှစ်သက်ဖွယ် ကြောက်ရွံ့ဖွယ်ဖြစ်အောင် ဖန်တီးရေးဖွဲ့ထားသည်ကို လေ့လာတင်ပြ သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

၁။ မြန်မာရာမစာပေမြစ်ဖျားခံရာ

ရာမစာပေနှင့် ပတ်သက်၍ စာဆိုအသီးသီးက အမျိုးမျိုးတင်ပြခဲ့ကြသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံသို့ရောက် ရှိလာသော ရာမာယဏစာပေသည် အိန္ဒိယစာဆိုပညာရှင် ဝါလမိကီ ၏ ရာမာယဏဖြစ်သည်ဟု စာဆိုအသီးသီးကဆိုသည်။ ဆရာဇော်ဂျီက “မြန်မာရာမ ဟုဆိုရာတွင် ရှေးခေတ် အိန္ဒိယရာမာယဏ ကဗျာကို မှီးလျက်၊ မြန်မာတို့၏ ဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာတို့၏ စာရိတ္တအမြင်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာ့မြေ၌ မြန်မာပညာရှင်တို့ ရေးခဲ့ကြသော ရာမကဗျာ၊ ရာမစကားပြေ၊ ရာမပြဇာတ် တို့ကို ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။” ဟုဆိုသည်။

မောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ)က “ဝါလမိကီပေါ်ထွန်းပြီးနောက် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ရာမာယဏမူ အမျိုးမျိုးရှိလာကြောင်းဆိုသည်။ တမိလ် စာဆိုကန်ဗန်၏ ရာမာယဏ ပေါ်ပေါက်သော ၁၂ ရာစုတွင် ရာမကို ဗိဿနိုးဝင်စားသူအဖြစ် အများလက်ခံနေပြီ ဖြစ်သည်။ ၁၅ ရာစုတွင် ဘင်္ဂါလီစာဆို ကရိတ္တိဝါသ ၏ ရာမာယဏတွင် ဘင်္ဂါလီမူ

^၁ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၃၊ ၉၈။

များတွင် အစောဆုံးဖြစ်သည်။ ၁၆ ရာစုတွင် ပေါ်ပေါက်သော ဟိန္ဒူစာဆို တုလသီ ဒါသ၏ ရာမဆရိတမနသခေါ် ဟိန္ဒူရာမာယဏကထာသည်လည်း ထင်ရှားသော ရာမာယဏမူတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။”^၁ ဟု မောင်ခင်မင် က ဆိုသည်။

“ခရစ်နှစ်ဦးပိုင်းကစ၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံသားများသည် သဘောများဖြင့် အရှေ့တောင် အာရှနိုင်ငံများသို့ ခရီးနှင်လာခဲ့ကြသည်။ ဟိန္ဒူ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာတို့နှင့်အတူ သက္ကတ၊ ပါဠိစာပေတို့လည်း တစ်ပါတည်းပါလာသည်။ ထိုစာပေများတွင် ရာမာယဏ မဟာကဗျာလည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည့်အလျောက် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများတွင် ထိုကာလမှစ၍ ရာမာယဏသည် ဝင်ရောက်နေရာယူ လာပါတော့သည်။”^၂ ဟုလည်း မောင်ခင်မင်က ဆိုထားပြန်သည်။

သို့ဖြစ်၍ ဘီစီ-၂ရာစုတွင် ဝါလမိကီရသေ့ကြီးရေးသားသည့် သက္ကတရာမာယဏ မူရင်းစာပေသည် နည်းအမျိုးမျိုးနှင့် အရှေ့တောင်အာရှတစ်ခွင်သို့ ပျံ့နှံ့ရောက်ရခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်။ မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဂျပန်၊ ထိုင်း၊ မြန်မာစသည်တို့တွင် ရာမာယဏကျမ်းကို အသွင်သစ်ဖြင့် ဖန်တီး ရေးဖွဲ့လာကြသည်။ မြန်မာစာပေတွင် ရာမာယဏ စာပေသည် ဝတ္ထု၊ သာချင်း၊ ရကန်၊ ပြဇာတ်စသည် ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ရှင်သန်ခဲ့သည်။

ရာမဇာတ်သည် ဓမ္မနှင့် အဓမ္မတွင် ဓမ္မကသာ အနိုင်ရသင့်သည်ကို ပြလိုသော ရည်ရွယ်ချက်၊ သစ္စာတရားနှင့် မုသား၏ ခြားနားချက်ကို ဖော်ထုတ်လိုသော ရည်ရွယ်ချက်များကို ပုံဖော်ရေးဖွဲ့ထားနိုင်မှုတို့ကြောင့် ယနေ့တိုင် ရပ်တည်ရှင်သန်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝါလမိကီ၏ ရာမာယဏ မူရင်းဇာတ်ကို မြန်မာပြန်အနေနှင့် လေ့လာခဲ့ရသည်။ ဗာလကဏ္ဍ၊ အယုဒ္ဓယကဏ္ဍ၊ အရညကဏ္ဍ၊ ကိဿကိန္နာကဏ္ဍ၊ သုဒ္ဓရကဏ္ဍ၊ ယုဒ္ဓကဏ္ဍ၊ ဥတ္တရကဏ္ဍ အထိအပိုင်း (၇)ပိုင်း ရှိသော်လည်း မြန်မာပြန်အနေနှင့်မူ ဗာလပိုင်းမှ ယုဒ္ဓပိုင်းအထိ အပိုင်း (၆)ပိုင်းသာ တွေ့ရသည်။ ဆရာဇော်ဂျီက “ဗာလပိုင်းတွင် အယုဒ္ဓပြည့်ရှင် ဒသရဋ္ဌမင်းသည် သားဆုရလိုသောကြောင့် ယဇ်ပူဇော်ပုံ”^၃ စသည်ဖြင့် ဗာလပိုင်းကို တင်ပြသည်။ ခန့်ဖြူမောင်ခင်မင်က “ဗာလကဏ္ဍသည် ရာမမင်း၏ ငယ်ဘဝကိုပြသော ကဏ္ဍဖြစ်သည်။ အယုဒ္ဓယကဏ္ဍသည် အယုဒ္ဓယပြည် နန်းတွင်း၌ ပေါ်ပေါက်သော ဖြစ်ရပ်များကို ပြသော ကဏ္ဍဖြစ်သည်။”^၄

^၁ ခင်မင်၊ ၂၀၀၆၊ ၁၀၀-၁၀၄။
^၂ ခင်မင် ၊ ၂၀၀၆၊ ၁၀၇။
^၃ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၃၊ ၉၉။
^၄ ခင်မင်၊ ၂၀၀၀၊ ၄၆-၄၇။

စသည်ဖြင့် အပိုင်း (၇)ပိုင်းကို ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။ မူရင်းဇာတ်ကို အကျဉ်းမျှ တင်ပြလျှင်ပင် စာတမ်းရှည်သွားမည်စိုးသဖြင့် မတင်ပြတော့ပါ။

မူလရာမဇာတ်ကို နှုတ်ပြောအဖြစ် မြန်မာတို့ ခေတ်အဆက်ဆက်ထိန်းသိမ်းလာခဲ့ကြသည်။ ၁၇ ရာစုခန့်က ရာမဝတ္ထု၊ ၁၇၇၅ ခုနှစ်တွင် ဦးအောင်ဖြိုး၏ ရာမသာချင်း၊ ဦးတိုး၏ ရာမရကန်၊ အမည်မသိစာဆို ရေးသောမဟာရာမဝတ္ထု၊ ပြဇာတ်ပုံစံဖြင့် ရေးသားထားသော နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၏ ရာမပြဇာတ်တော်ကြီး၊ ဦးဖိုးစိန်၏ ရာမသုံးမျိုးဝတ္ထု၊ ဓားပိန် ဦးမောင်ကြီး၏ ပုံတော်ရာမလက္ခဏာ၊ ချစ်ဦးညို၏ လင်္ကာဒီပချစ်သူ စသည်ဖြင့် ရာမစာပေ အသီးသီးကို မြန်မာရာမ စာဆိုတို့က ပြုစုခဲ့ကြသည်။ မြန်မာ့ အတွေးအမြင်၊ မြန်မာ့ စရိုက်များဖြင့် မြန်မာရာမစာပေကို ဖန်တီးခဲ့ကြသည်။ ယင်းသို့ ဖန်တီးခဲ့သော မြန်မာရာမစာပေတို့အနက် မဟာရာမဝတ္ထုတွင် တွေ့ရှိရသော ရာမ၊ သီတာ၊ ဒသဂီရိဇာတ်ဆောင်သုံးဦး၏ စရိုက်အဖွဲ့များကို ရှုမြင်သုံးသပ် တင်ပြမည်ဖြစ်သည်။

မဟာရာမဝတ္ထုတွင် တွေ့ရသော ရာမ၊ သီတာ၊ ဒသဂီရိတို့၏ ဇာတ်ဆောင် စရိုက်အဖွဲ့

ရာမစာပေသည် ပုဂံခေတ်ကတည်းက မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ “ပုဂံခေတ် နတ်လှောင်ကျောင်းကျောက်စာ၊ ကျန်စစ်သားမင်းကြီး၏ ဘဝ အကြောင်းပါဝင်သည့် နန်းတည် မွန်ကျောက်စာ၊ ပုဂံဖက်လိပ် စေတီ အထောက်အထားများ”^၁ အရ သိနိုင်ကြောင်း တက္ကသိုလ်မောင်မောင်ကြီးက မြန်မာပြဇာတ်ရေစီးကြောင်း၌ ဆိုထားသည်။ ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင်မူ ရာမဇာတ်ကို ဝတ္ထုအသွင်ဖြင့် အမည်မသိ စာဆိုတစ်ဦးက ရေးသားခဲ့သည်။ မဟာရာမဝတ္ထုတွင် တွေ့ရသော ရာမ၊ သီတာ၊ ဒသဂီရိဇာတ်ဆောင်စရိုက်တို့ကို စာရေးသူ၏ စိတ်ကူးနှင့် အရေးအဖွဲ့ စွမ်းရည်တို့အပေါ် မူတည်၍ လေ့လာတင်ပြပါမည်။

ရာမမင်းသားစရိုက်

မဟာရာမဝတ္ထုတွင် ဒသရဋ္ဌမင်းထံ ရသေ့များက ကာကဝဏ္ဏကျီးရန် နှိမ်နင်းပေးရန် တောင်းဆိုလာသည်။ ထိုအခန်းတွင် မင်းကြီးက ရာမမင်းသားအားကျီးရန် နှိမ်နင်း ပေးရန် တောင်းဆိုသောအခါ ရာမမင်းသားက မိမိ ဆောင်ရွက်ပါမည့် အကြောင်း လျှောက်ထားသည်။ ရာမမင်းသား၏ ပြောစကားဖြင့်-

^၁ မောင်မောင်ကြီး၊ ၁၉၆၉ ၊ ၂၀၈-၂၂၆ ။

“မြင်းမိုရ်တောင်မင်းမျှ မက ကြီးလှသော ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သော ခမည်းတော် မင်းမြတ်၊ မိဘတို့၏ သဘောသည် သားတို့၌ အနှစ်တစ်ရာပင် ရှိသော်လည်း၊ ငယ်သည်ဟူ၍သာ ထင်မြဲဖြစ်ပါ သည်။ ကာကဝဏ္ဏ ကျီးရန်ကိုမဆိုထားဘိဦး။ သိကြားမင်းကို သော်လည်း စိုးရွံ့ ခန့်ညားခြင်း မရှိပါ။”^၁

ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ထိုအချက် အရ ရာမမင်းသားသည် ဖခင်အတွက် စွန့်စားပုံသူ၊ သားလိမ္မာ၊ သားကောင်တစ်ဦး ဖြစ်ပြီး ရဲစွမ်း သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ကြောင်း ပုံဖော်ထားသည်။ ရာမ၏ အပြောအဆိုကို မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာ နှင့်အညီ ဖွဲ့ဆိုထားသည်။ မိဘကျေးဇူးကို အလေးထားသူ တစ်ဦးအဖြစ် ပုံဖော် ထားပါသည်။

မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏတွင် “ဗိသွာမိတြရသေ့သည် ဒသရဋ္ဌမင်းထံ ဘီလူး ရန်နှိမ်နင်းပေးရန် ရာမမင်းသားအား လာ၍ တောင်းခံသည်။”^၂ မဟာရာမ ဝတ္ထုရေးဆရာက ဘီလူးရန်နေရာတွင် ကာကဝဏ္ဏကျီးရန်ကို ဖြည့်စွက်၍ ဖန်တီးထား သည်။ မြန်မာရာမစာဆို၏ စိတ်ကူးဖြင့် မွမ်းမံချက်ဟု ဆိုရပေမည်။ ကာကဝဏ္ဏ ကျီးအား ရာမမင်းသား နှိမ်နင်းပြီးနောက် သူ့အသက်ကို သတ်နိုင်သော်လည်း ချမ်းသာခွင့်ပေးခဲ့သည်။ မျက်စိတစ်လုံးကိုသာ မြားမှန် စေခဲ့သည်။ ထိုအခန်းတွင် ရာမမင်းသားက-

“အသင်ကာကဝဏ္ဏကျီး၊ သင်သည်ကား ယမမင်းဆိုသော အသံ ကို ကြားသောကာလမှ စ၍ အားခွန်ဗလတိုးသဖြင့် ၊တစ်စုံ တစ်ယောက်သောသူကိုမျှ မကြောက်မရွံ့သည်ဖြစ်၍ သူတော် သူမြတ်တို့၏ ကျောင်းသင်္ခမ်းကို ဖျက်ဆီးသည်။ အလွန်တရာ ယုတ်မာလှ၏။ အသက်ကိုသော်ကား ချမ်းသာပေးရတော့မည်။ တစ်လုံးသော မျက်စိကိုကား မြားဖြင့် မှန်စေရမည်။”^၃

ဟု ရေးဖွဲ့တင်ပြထားသည်။ ထို အဖွဲ့ဖြင့် သူတော်ကောင်းရသေ့ရဟန်းများကို ဒုက္ခပေးသူ၊ တစ်ပါးသူကို အနိုင်ကျင့်ဖျက်ဆီး သူ၊ အဓမ္မအမှုပြုကျင့်သူအား ပြတ်ပြတ်သားသား အပြစ်ပေးတတ်သည့် စရိုက်ကို ဖော်ပြထားသည်။ သို့ရာတွင် ရာမမင်းသားသည် အမှန်တရားကို လိုလားပြီး သူတစ်ပါးကို ကြင်နာတတ်သော

^၁ မဟာရာမဝတ္ထု၊ ၁၉၇၁ ၊ ၃၈။
^၂ ကိတ္တိမ၊ ၁၉၆၈၊ တွဲ- ၁၊ ၂၈၇ - ၂၉၀ ။
^၃ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၃၉ ။

ဓမ္မဝါဒီသမားပီပီ မိမိအသာစီးရသောအခါ နိုင်ထက်စီးနင်းမပြုဘဲ အသက်ကို ချမ်းသာပေးခဲ့သည်။ ထိုသို့သော ဓမ္မဝါဒီသမား ယောက်ျားကောင်းတို့ သဘော ပေါ်လွင်အောင် ရာမ၏ခန့်ညားပြတ်သားသောစကားဖြင့် စရိုက်ဖော်ရေးဖွဲ့ထားသည်။

ရာမမင်းသားသည် လေးတင်ပွဲသို့ရောက်ရှိလာပြီး လေးတင်ပွဲကို ပါဝင် ဆင်နွဲ့ ခဲ့ခြင်းမှာ သီတာဒေဝီကို လိုချင်တပ်မက်၍ မဟုတ်ပေ။ မိမိ၏ လက်ရုံး စွမ်းရည်ကို အားကိုးပြုကာ၊ သီတာဒေဝီကို အဓမ္မသိမ်းယူလိုသော ဒသဂီရိ၏ အမူအရာနှင့် အပြောအဆိုများကို မနှစ်သက်၍ ပါဝင်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ရာမမင်းသားကို ဆရာတော် ဂေါ်ခံရသေ့ကြီးက “လေးညှို့ကိုတင်ရန် စွမ်းနိုင်ပါမည်လော”^၁ ဟု မေးမြန်းသည်။ ထိုအခါ ရာမမင်းသားက-

“အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်သည်တင်နိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ မတင်နိုင် သည်ဖြစ်စေ၊ မင်းမျိုးမင်းနွယ်၏ အသရေကို ပျက်အံ့စိုးပါသည်။ ဤလေးညှို့မျှလောက်ကို အကျွန်ုပ်သည် မမူပါ။ တင်ရအံ့သော အကြောင်းကိုသာ အခွင့်လွှတ်တော်မူပါလော့”^၂

ဟုလျှောက်ထားသည်။ မဟာရာမဝတ္ထုကို ရေးဖွဲ့သူသည် မူလဇာတ်လမ်းအရ ရှိပြီး ဖြစ်သော ရာမမင်းသား၏ ဇာတ်ဆောင်စရိုက်ကို ဖန်တီးရာ၌ ရှေ့ဆက်မည့် ဇာတ်လမ်းတွင်ပါဝင်မည့် ရာမမင်းသား၏ ဘုန်းတန်ခိုးစွမ်းအင်၊ စိတ်ဓါတ် အရည် အသွေးတို့နှင့် လိုက်ဖက်ညီညွတ်အောင် ဇာတ်ဆောင်စရိုက် ခိုင်မာအောင် ရာမ မင်းသား၏စရိုက်ကို စိတ်ကူးဖြင့် ဖန်တီးတင်ပြထားသည်။ ရာမ မင်းသားကို မင်းမျိုးမင်းနွယ်၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းသူ၊ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည် စိတ်ချမှု အပြည့်ရှိသူအဖြစ် ပုံဖော် ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

လေးတင်ခန်းသို့ဝင်လာသော ရာမနှင့်လက္ခဏတို့ကို တစ်ရာသော ထီးဆောင်း မင်းတို့က လှောင်ပြောင်ကြရာ ရာမမင်းသားက ပြန်လည်ပြောဆိုဟန်ကို

“နောင်တော်မင်းများတို့သာလျှင် ဘုန်းတန်ခိုးအာဏာမရှိ၊ သတ္တိ နည်းပါး၍ လေးညှို့အနား မချဉ်းဝံ့။ ကြောက်ရွံ့ကြကုန်သည်။ ငါသော်တမူကား၊ နုနယ် ပျိုမျစ်သော်လည်း ဤမျှလောက်

^၁ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၄၅ ။

^၂ မဟာရာမ ဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၄၅ ။

လေးကို ပမာဏမထင်၊ မျက်စိတမှိတ်၊ လျှပ်တပြက်ခန့်ဝယ်
တင်၍ပြအံ့”^၁

ဟု တုံ့ပြန်ပြောဆိုခဲ့သည်။ ဤစကားတွင် ရာမ မင်းသား၏ တည်ငြိမ်လေးနက်သော
လေသံပါသည်။ မိမိ၏ စွမ်းအားအပေါ်တွင် ယုံကြည်မှု လေသံပါသည်။ ရာမ၏
တည်ကြည်ခန့်ညားသော တုံ့ပြန်ပြောစကားများက ပရိသတ်၏အာရုံကို ဇာတ်ဆောင်
အပေါ်၌ စူးစိုက်လာစေသည်။

မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏတွင်

“ဗြညျရာမသည် လမ်းခုလတ်၌ စောင့်နေပြီး ရာမမင်းအား ရန်စ
တိုက်ခိုက်သည်။ ရာမမင်းက ဗိညျဏုမြားဖြင့် ပစ်၍ ဗြညျရာမ
မဟိန္ဒတောင်သို့ ပြန်ပြေးရသည်။ ရာမမင်းနှင့် မိတ်ဆွေဖွဲ့ခန်း
မပါ။”^၂

မဟာရာမဝတ္ထုတွင် လေးတင်ပွဲအပြီး ဗြညျရာမနှင့် စစ်တိုက်ခန်း၌ ရာမမင်း
သားက ဗြညျရာမ၏ ဝရဇိန်လက်နက်လို အောင်နိုင်ရန် ဓိဋ္ဌာန်ပုံကို

“ငါသည် ကုဋေတစ်သိန်းကာလပတ်လုံး ပါရမီဖြည့်ကျင့်ပါ၏။
ဤငါဆိုသောသစ္စာစကားအတိုင်း မှန်ပါလျှင်၊ လောင်မီးကဲ့သို့
လာသော ဝရဇိန်လက်နက်သည် နွေးပြီးသော ငှက်ပျောသီးကဲ့
သို့ဖြစ်၍ ငါ၏ခံတွင်းသို့ ကျလာစေတည်း”^၃

ဟုရေးဖွဲ့ထားသည်။ ဝရဇိန်လက်နက်သည် ရာမမင်း၏ ခံတွင်းသို့ကျပြီး ပျောက်သွား
သော အခန်းသည် မူရင်းမြန်မာပြန်ရာမာယဏတွင် မပါဝင်ပါ။ ဗြညျရာမသည်
ရာမမင်းနှင့် မိတ်ဆွေဖွဲ့၍ သူ၏တိုင်းပြည်သို့ ပြန်သွားပုံကို မဟာရာမဝတ္ထုရေး
ဆရာက ဖန်တီးထားသည်။ ဤသို့ မဟာရာမဝတ္ထုရေးဆရာသည် ရာမမင်းသား၏
စရိုက်ကို စာဖတ်သူတို့ အံ့ဩနှစ်သက်ကြစေရန် ထူးခြားသောစွန့်စားခန်းဖြင့် ယှဉ်၍
ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမားသော စရိုက်အဖြစ် ပြဆိုသည်။ စာရေးသူ၏ ဆန်းပြားသော
တင်ပြချက်ကြောင့် ရာမမင်းသား၏ ဇာတ်ရုပ်သည် ကြွတက်လာသည်။ ပရိသတ်၏
အာရုံကို ဖမ်းစားနိုင်စွမ်းရှိလာသည်။

^၁ မဟာရာမ ဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၄၆ ။
^၂ ကိတ္တိမ၊ ၁၉၆၈ ၊ တွဲ - ၁ ၊ ၃၂၀ ၃၃၁ ။
^၃ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၅၄ ။

ဒသရဋ္ဌမင်းကြီးသည် ကေကေမိဖုရားအား ကတိစကားအတိုင်း ဘဒ္ဒရမင်းသားကို ထီးနန်းပေးရမည့်အခန်းတွင် ခမည်းတော်မင်းကြီးအနေနှင့် နှလုံးမသာမယာ ခံစားနေရသော်လည်း ရာမမင်းသားက တည်ငြိမ်အေးချမ်းစွာ ခံစားတုံ့ပြန်သည်။

“ခမည်းတော်မင်းမြတ်သည် သစ္စာစကားကိုမတည်သော် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌နေသော ထီးဆောင်းမင်းတို့ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ဖွယ်ရာသော အကြောင်းရှိပါသည်။ ကေကေမိဖုရားအား သစ္စာကတိရှိသောအတိုင်း ပေးတော်မူလော့”^၁

ဟု ရှေးဖွဲ့ထားပါသည်။ ထိုပြောစကားဖြင့် ရာမမင်းသား၏ ထီးနန်းစည်စိမ်ကို မမက်၊ ဖခင်၏ စိတ်ချမ်းသာမှုကို အဓိကထားပြီး သစ္စာစကားကိုအလေးထားသည့်သဘော၊ ခမည်းတော်ကို ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်သည့် ဘေးမှ ကာကွယ်လိုသော စိတ်သဘောထားများကို ဖန်တီး တင်ပြထားသည်။

ရာမမင်းသားသည် ဓမ္မဝါဒီသမားအဖြစ် ဇာတ်လမ်းတစ်ခုလုံးတွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားထားပေသည်။ သစ္စာတရားလို အလေးထားသူသဘော၊ မိဘအတွက် ပေးဆပ်အနစ်နာခံလိုသောသဘော ထင်ရှားစေသည်။ အပြောစကားပြေဖြင့် တင်ပြထားသည်။ အပြောစကားပြေသည် တည်ငြိမ်သည့်အလျောက် ဇာတ်ဆောင်အပေါ် နှစ်သက်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာစေပါသည်။

သီတာမင်းသမီးခရိုက်

သီတာမင်းသမီးသည် ရာမဇာတ်လမ်းတွင် ဓမ္မဝါဒီဇာတ်ဆောင်ရာမမင်းသားနှင့် အဓမ္မဝါဒီ ဇာတ်ဆောင် ဒသဂီရိ နှစ်ဦး၏ကြား၌ မရှိမဖြစ် ပါဝင်ရသော ဇာတ်ဆောင်ဖြစ်ပေသည်။ သီတာမင်းသမီးသည် ဓမ္မဝါဒီကို လိုလားပြီး အဓမ္မဝါဒီကို ဆန့်ကျင်သော ဇာတ်ရုပ်ကို ပီပြင်စွာ စွမ်းဆောင်ရသော ဇာတ်ဆောင်လည်း ဖြစ်သည်။

မဟာရာမဝတ္ထုလေးတင်ပွဲတွင် ဒသဂီရိသည် လေးကိုကြွချီနိုင်ပြီး တင်၍ မရပေ၊ တစ်ရာသော ထီးဆောင်းမင်းတို့သည် လေးကိုကြွချီရုံမျှပင် မရကြပေ။ ထိုအခါ ဒသဂီရိက မိမိ၏သတ္တိကိုကြိုးဝါး၍ “သီတာမင်းသမီးကို ငါရထိုက်ပြီ၊ ငါ့အား ပေးကြလော့”^၂ ဟုဆိုနေသည်။ ထို အဖြစ်အပျက်ကို မြင်သော သီတာမင်းသမီးက-

^၁ မဟာရာမ ဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၆၉ ။

^၂ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၄၃။

“ဤဒသဂီရိမင်းယုတ်သည် အဘယ်ကြောင့် ဤသဘင်မင်္ဂလာသို့ အရာမဟုတ်ပါဘဲနှင့် အဘယ်ကြောင့် ဝင်လာပါလိမ့်မည်နည်း၊ ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် ဤမင်းယုတ်အား အဘယ်ကြောင့် ဆွဲငင်၍ သဘင်၏ အလယ်မှ ထုတ်တော်မမူဘိသနည်း”^၁

ဟု ပြောဆိုလေသည်။

ထိုအချက်အရ သီတာမင်းသမီးသည် ဒသဂီရိ၏ ကြမ်းတမ်းရိုင်းပျမှုကို မနှစ်သက်သူ အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဒသဂီရိအပေါ်မနှစ်မြို့၊ မလိုလားသောစရိုက် သွင်ပြင် ကိုလည်းကောင်း ဝတ္ထုရေး ဆရာက ပုံဖော်ထားသည်။

သီတာကို ရံရွေတော်တို့က ဒသဂီရိနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောပြသောအခါ သီတာက-

“ဒသဂီရိအား ချစ်ခင်စုံမက်ခြင်းသည် ဆံခြည်တစ်ခြမ်း နှမ်း တစ်လုံးခန့်မျှ မရှိ”^၂

ကြောင်းပြောဆိုသည်။ ထိုအချက်အရ သီတာမင်းသမီးသည် ဒသဂီရိအပေါ် မည်သို့မျှ စုံမက်ခြင်း မရှိသူအဖြစ် ပုံဖော်သည်။ မိန်းကလေးတစ်ဦးအဖို့ မိမိ မချစ်မနှစ်သက်သူ အပေါ် မည်သို့မျှ မေတ္တာထား၍မရသော ချစ်ခြင်းမေတ္တာနှင့် ပတ်သက်၍ ပြတ်သားသော အယူအဆကို ဖန်တီးတင်ပြထားသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

သီတာမင်းသမီးသည် လေးတင်ပွဲတွင် ရာမမင်းသား လေးတင်မည်ကို မြင်သောအခါ ပူပန်သောစိတ်ဖြင့် တွေးတောပုံကို-

“ဤမင်းသားမြတ်ကို အဘယ်ကြောင့် ဤလေးကို တင်နိုင်သော် တင်လော့ဟု ခိုင်းပါလိမ့်မည်နည်း။ ငါ့အား လက်ဆွဲ၍ ဤမင်းသားမြတ်နှင့် ဆောက်နှင်းပါဘိလော့။ ဤလေးကို မတင်နိုင်ချေသော် တပင်တိုင်မြဲနန်းမှ ဆင်းသက်၍ ဤမင်းသားနောက်သို့ အလုပ်အကျွေး လိုက်တော့အံ့”^၃

စသည်ဖြင့် ဖော်ကျူးထား သည်။ သီတာ၏ အတွေးတွင် ရာမမင်းသားကို မြင်ရုံနှင့် ချစ်ခင်စုံမက်သော စိတ်၊ ရာမမင်းသား လေးမတင်နိုင်ပါကလည်း ရာမမင်းသား

^၁ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၄၃။

^၂ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၄၄။

^၃ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၄၈။

နောက်သို့သာ လိုက်ပါလိုသောစိတ်ကို ပေါ်လွင်အောင် တင်ပြထားသည်။ သီတာက ရာမအပေါ် ချစ်ခင်တွယ်တာစိတ် ရှိသူအဖြစ် ပုံဖော်သည်။ လေးတင်ပွဲအပြီး၌ ဆုံတွေ့ ရတော့မည့် ရာမနှင့် သီတာ၏ အချစ်ဇာတ်လမ်းကို စာဖတ်သူတို့ စိတ်ဝင်စားလာ အောင် ဆွဲဆောင်ထားနိုင်သော ဇာတ်ဆောင်စရိုက်ဟု ဆိုချင်သည်။

မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏ၌ သီတာမိဖုရားသည် တောသို့ မလိုက်ရလျှင် မဖြစ်ကြောင်း ရာမမင်းသားထံ တောင်းဆိုငိုကြွေးရာ၌ “ အရှင်နှင့် နေရလျှင် ဆူးနှင့် တွေ့ခြင်းသည် ဝါဂွမ်းနှင့် သမင်ရေထိတွေ့ဘိသကဲ့သို့ အရှင်နှင့် ကင်းရလျှင် ငရဲသဖွယ် ဖြစ်ကြောင်း”^၁ တင်ပြ ထားသည်။ မဟာရာမဝတ္ထု၌ ရာမမင်းသားက သီတာအား တောသို့ မလိုက်ရန် ပြောသောအခါ သီတာက-

“မင်းမရှိသော တိုင်းပြည်၊ အခိုးမရှိသော မီး၊ ထီးမရှိသောဘုရား တံခွန်မရှိသောရထား၊ လင်မရှိသောမိန်းမတို့သည် မလျှောက်ပတ် မတင့်တယ်ဖွယ်ရာခြင်း မရှိပါ”^၂

ဟု အမျိုးမျိုး ပြောဆိုကာ၊ တောသို့ လိုက်ပါ လိုကြောင်းလျှောက်၏။ စာရေးသူသည် တောသို့ လိုက်ပါလိုကြောင်း ပြောခြင်း၌ပင် သိလွယ်သော ဥပမာများပေးကာ မြန်မာဆန်ဆန်တင်ပြထားသည်။ ဤစကားများအရ သီတာဒေဝီသည် ခင်ပွန်းနှင့် မခွဲခွာလိုသူ၊ သစ္စာစောင့်သိသူ၊ လင်ယောက်ျားနှင့် ကွေကွင်းရခြင်း ဆင်းရဲကို မလိုလားသူ၊ မိန်းမကောင်းမိန်းမမြတ်၊ ဇနီးကောင်းတစ်ဦး ပီသပုံကို စာရေးသူက ပုံဖော်ထား နိုင်သည်။ ထို့ပြင် မဟာရာမ ဝတ္ထု၌ တင်ပြထားသော သီတာက တောသို့ လိုက်ပါ လိုကြောင်း ပြောသော စကားများသည် ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်လာ မဒ္ဒိဒေဝီက ဝေဿန္တရာ မင်းအား လျှောက်တင်သော စကားများနှင့် တူညီသည်ကို တွေ့ရသည်။

မှော်ရုံတောသို့ဝင်သော အခန်းတွင် သီတာမင်းသမီးသည် ရာမအား လျှောက်ထား ပြောဆိုပုံကို

“နုထွားသော ကျွန်ုပ်၏ ခြေဖဝါးတွင် နာကျင်လှသဖြင့် မသွား နိုင်အောင် ရှိပါသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အား သနားသဖြင့် ဆိုင်းလင့်ရပ်တန့်၍ ငဲ့တော်မူပါဦး”^၃

^၁ ကိတ္တိမ ၊ ၁၉၆၈ ၊ တွဲ - ၂ ၊ ၂၀၀- ၂၀၂။
^၂ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၇၁ ။
^၃ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၈၆-၈၇။

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။ ဤအချက်သည် မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏတွင် မပါဝင်သော မြန်မာစာဆို၏ စိတ်ကူးဖြင့် ဖန်တီးထားမှု ဖြစ်သည်။ သီတာမင်းသမီးသည် ထီးရိပ်နန်းဖွား မင်းသမီးပီပီ အလွန်နုနယ်ပုံ၊ ကြမ်းတမ်းသော ခရီးမသွားဖူးပုံ၊ သာယာချိုသာစွာ ပြောဆို တတ်သော၊ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သောသူဖြစ်ပုံ၊ ခင်ပွန်းအပေါ် ရိုသေလေးမြတ်စွာဆက်ဆံ တတ်သူအဖြစ် စာရေးသူက ပုံဖော်ထားနိုင်သည်။

မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏ၌ သီတာက လက္ခဏာအား နောင်တော် ရာမမင်းသားထံ လိုက်ခိုင်းသောအခါ၌ “သင်သည်ငါ့အား အပိုင်စီးရန်အတွက် ဤအချိန်တွင် ရာမပျက်စီးခြင်းကို လိုလားပေသည်။”^၁ ဟု စိတ်ထိခိုက်စေသောစကားကိုပြောသည်။

မဟာရာမဝတ္ထုတွင် ဒုသ၊ ခရသေ၍ တြိဂန္ထိကရွာသမင်ယောင်ဆောင်၍ လာသောအခါ၊ သီတာက ရာမအား ရွှေသမင် ပူဆာပုံ၊ ရာမမင်းသားက နာနာရုပ်ဖြင့် ဖန်ဆင်းထားသော ရွှေသမင်ဖြစ်ကြောင်း ပြောသော်လည်း နားမဝင်၊ ရာမက ရွှေသမင်လိုက်ဖမ်းစဉ် “ညီချစ် ကယ်ပါ” ဟူသောအသံကို ကြား၍ သီတာက လက္ခဏာအား ရာမနောက်လိုက်ခိုင်းပုံ၊ “အမောင် မလိုက်လိုလျှင် နေစေတော့၊ ကျွန်ုပ် ပင်လိုက်ရချေတော့မည်”^၂ ဟု ပြောဆိုပုံကို ဖော်ပြထားသည်။ မဟာရာမဝတ္ထုသည် မူရင်းကဲ့သို့ စိတ်ထိခိုက်ဖွယ် စကားများမပါဝင်ဘဲ နှစ်သက်စဖွယ်ဖြစ်အောင် တင်ပြထားသည်။ ဤသို့ တင်ပြချက်အရ သီတာဒေဝီသည် လိုချင်လျှင် မရမကပူဆာ တတ်သောစရိုက်၊ လင်ယောက်ျား ဒုက္ခရောက်ပြီထင်၍ သူကိုယ်တိုင် လိုက်မည်ဟု ပြောသော ခင်ပွန်းကို ကြင်နာချစ်ခင်တတ်သောစရိုက်၊ ခင်ပွန်းမှလွဲ၍ မည်သူ့ကိုမျှ မှီခိုအားကိုးလိုခြင်း မရှိသော ဇနီးကောင်းတို့၏ စိတ်နေစရိုက်တို့ကို မဟာရာမ ဝတ္ထုရေးဆရာက ပုံဖော်ထားသည်။

ဒသဂီရိက ရသေ့ယောင်ဆောင်၍ ဆွမ်းခံစဉ်တွင် သီတာက- “စည်းအတွင်း ကြွတော်မူ၍ ဆွမ်းခံတော်မူပါလော့”^၃ ဟု ဆိုသော်လည်း ဒသဂီရိက ရဟန်းသည် သူတစ်ပါး စည်းအတွင်း ဝင်မရကြောင်းပြောသည်။ ထိုအခါ သီတာက အမှန်တကယ် သူတော်စင်ရဟန်းထင်ပြီး လက္ခဏာမင်းသားတားခဲ့သော ရေစည်းကိုကျော်၍ ဆွမ်းလောင်းသည်။ ဒသဂီရိ၏ ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်ခြင်း ခံလိုက်ရသည်။ ထိုအချက်အရ သီတာဒေဝီသည် အန္တရာယ်ကို မမြင်ဘဲ ယုံလွယ်သူမိန်းကလေး တစ်ဦး၏ စိတ်ထားကို စာရေးသူက ဖော်ပြထားနိုင်သည်။

^၁ ကိတ္တိမ ၊ ၁၉၆၉ ၊ တွဲ-၃ ၊ ၂၆၂ - ၂၈၅
^၂ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၈၇ ။
^၃ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁၊ ၁၁၁ ။

သီတာဒေဝီ၏ စရိုက်ကို အခြားဇာတ်ဆောင်ပြောစကားဖြင့်လည်း ဖော်ပြထားသည်။ သိယိုဠ်မြို့ မီးရှို့ခန်းတွင် ရာမမင်းသားက သုချိပ် မျောက်မင်းကို-

“ငါ၏ မြောက်သားတော် သီတာဒေဝီ မင်းသမီးသည် ငါ့အား အလွန်တရာ စုံမက်မြတ်နိုး၏။ ဟီရိုဩတပွတရားနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ငါမှတပါး အခြားသောသူတို့ကိုလည်း ခင်ပွန်းမပြုဟု သစ္စာဓိဋ္ဌာန် ချက်လည်း ရှိ၏။”^၁

ဟူ၍ ပြောဆိုသည်။ ထိုအချက်အရ သီတာသည် ရာမမင်းအပေါ် စုံမက်မြတ်နိုးသူ၊ ဟီရိုဩတပွတရားနှင့် ပြည့်စုံသူ၊ ရာမမင်းမှတစ်ပါး အခြားသူကို ခင်ပွန်းအဖြစ် မပြုလိုသောသူ အဖြစ် ပုံဖော်ထားသည်။

ထို့ပြင် သီတာထံ ဟနုမာန်လာရောက်တွေ့ဆုံသောအခါ ပြောသောစကား၌လည်း -

“ငါ၏ မောင်တော် ရာမမင်းမှတစ်ပါး အခြားသောသူ တို့သည် ငါ၏လက်ကို မကိုင်ရပြီဟု ဓိဋ္ဌာန်သော သစ္စာစကားရှိသည်။ ဒသဂီရိတီးလူးသည် ငါ့အား အနိုင်အထက်ဆွဲငင်၍ ကိုင်သော ကြောင့်သာ ကိုင်ရချေသည်။ ငါအလိုတူ၍ ကိုင်ရသည်မဟုတ်”^၂

ဟု ပြောဆိုကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ သီတာဒေဝီ၏ ရာမမင်းအပေါ် ကတိသစ္စာ တည်ကြည်သော စိတ်နေ သဘောထားကို စာမရိက္ခင်၏ ကတိသစ္စာရှိပုံနှင့် နှိုင်းယှဉ် ဖော်ပြထားသည်။ သီတာဒေဝီ၏ ခင်ပွန်းအပေါ် သစ္စာရှိသော၊ တည်ကြည်သော၊ သမာဓိရှိသော ဇနီးကောင်းတစ်ဦး၏ စိတ်ဓါတ် ကို နှစ်လိုဖွယ်ရာ သိမြင်ခံစားရသည်။

ရာမမင်းသည် လင်္ကာဒီပ တိုက်ပွဲအပြီး၌ သီတာဒေဝီအား သော်ကဥယျာဉ်မှ ဆောင်ကြဉ်းစေပြီးမှ

“အသင်၏ တော်ဖြောင့်ရိုးသားသော သီလ၊ သမာဓိတရားကို သိတော်မူ၏။ ထိုသို့ သိငြားသော်လည်း မြောက်သားတော် သီတာ ဒေဝီ မိဖုရားသည် ရန်သူဖြစ်သော ဒသဂီရိလက်မှရောက်လာ

---

^၁ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၁၂၃ ။
^၂ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၁၃၆ ။

လျှင်ပင်၊ မမေးမြန်း မစိစစ်ဘဲ အဆောတလျှင်ပင် မိဖုရား မြောက်
တော်မူလေသည်”^၁

ဟုကဲ့ရဲ့မည်စိုး၍ သီတာ၏သစ္စာရှိပုံကို သက်သေပြခိုင်းကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။
သီတာကလည်း မီးပုံပြုစေ၍ မိမိသည် ဒသဂီရိဘီလူးနှင့် မည်သို့မျှ မဖောက်ပြန်
ကြောင်း သစ္စာဆိုကာ မီးပုံတွင်းဆင်းပြသည်။ မီးပုံငြိမ်း၍ မီးပုံအလယ် ပဒုမ္မာ
ကြာပေါက်ကာ ကြာပွင့်အထက်၌ သီတာဒေဝီသည် ပကတိအတိုင်း ရှိနေကြောင်း
စာရေးသူက ဖန်တီးတင်ပြထားသည်။ သီတာဒေဝီ၏ သစ္စာရှိမှု၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်မှု၊
သမာဓိရှိမှု၊ သီလတရား မြဲမြံ စင်ကြယ်မှု ဟူသော ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာနှင့် ပြည့်ဝသည်။
မိန်းကလေးတစ်ဦး၏ သဘော၊ စံပြဇနီးကောင်းတစ်ဦး၏ သွင်ပြင်များကို စာရေးသူက
ပုံဖော်ထားသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

သီတာဒေဝီ၏ ဓမ္မဝါဒီကို ထောက်ခံသောသူတစ်ဦး၏ စရိုက်ကို ပီပီပြင်ပြင်
ဖော်ပြထား နိုင်သည်။ သစ္စာကတိ အလေးထားသူ၊ ခင်ပွန်းကို ချစ်မြတ်နိုးသူ၊
မိန်းမကောင်း၊ မိန်မမြတ်တစ်ဦးပီသသူ၊ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သူ၊ စံပြဇနီးကောင်းတစ်ဦး
ဖြစ်သူ စသည်ဖြင့် သီတာ၏စရိုက်များကို စာရေးသူသည် ဇာတ်ဆောင်တို့၏
ပြောဟန်ဖြင့် ပေါ်လွင်စွာ တင်ပြထားနိုင်ပေသည်။

ဒသဂီရိခရိုက်

ဒသဂီရိသည် ရာမဇာတ်လမ်းတွင် စရိုက်ဆိုးမှ ပါဝင် သရုပ်ဆောင်ရသူ
ဖြစ်သည်။ မဟာရာမဝတ္ထု တွင်လည်း အဓမ္မဝါဒီသမား ဇာတ်ရုပ်ကို ပေါ်လွင်အောင်
ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ မဟာရာမဝတ္ထုအစဉ်ပင်-

“ဒသဂီရိသည် မင်းကျင့်တရားပျက်ယွင်းလျက် သေရည်သေရက်
ကို သောက်ခြင်း၊ သူတစ်ပါး စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ဖျက်ဆီး၍
အနိုင်အထက် ယူခြင်း၊ သူ၏အသက်ကို သတ်ခြင်း အစရှိသော
မတရားသောအမှုကို ပြု၏။”^၂

ဟု ဖော်ပြထားသည်။

^၁ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၂၀၅။

^၂ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၁၅။

ဒသဂီရိ၏ မကောင်းသော အလုပ်ကို မွေ့လျော်သော စရိုက်၊ မကောင်းသော အကျင့်ဖြင့် အနိုင်ယူတတ်သော စိတ်ထားတို့သည် အဓမ္မသမား တစ်ဦး၏ ပုံရိပ်ကို ထင်ရှားစေသည်ဟု ဆိုရမည်။

လေးတင်ခန်းတွင် ဒသဂီရိက ဇနက္ကမင်းအား

“ဤတစ်ရာ့တစ်ပါးသော မင်းတို့တွင် ငါမှတပါး တစ်ယောက် သောသူမျှ ဤဗိုလ်တစ်ထောင်တင်သော လေးကို ချီကြွခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ကြကုန်၊ သီတာမင်းသမီးကို ငါရထိုက်ပြီ၊ ငါ့အား လက်ထပ်မင်္ဂလာပြု၍ ဆောက်နှင်းလော့၊ မဆောက်နှင်းသည်ရှိ သော် ငါ၏အစွမ်းဖြင့် ဆောင်ကြဉ်းမည်”^၁

ဟု ပြောဆိုပုံအရ ဒသဂီရိ၏ ရမ်းကားသော သဘောထား၊ ရိုင်းပျသော စိတ်ထား၊ သူကိုယ်သူ အထင်ကြီးသော စရိုက်၊ လူမိုက်ဆန်ဆန် ပြောဆိုတတ်သော စိတ်ထား ရှိသူအဖြစ် စာရေးသူက ဖန်တီးထားသည်။

မူရင်းမြန်မာပြန်ရာမာယဏ၌ ရာမမင်းသားလေးတင်ပုံကို စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ် ဖြစ်အောင် “မိုးကြိုးသံ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ မြေငလျင်လှုပ်ပုံ၊ လေးကျိုးသံကြောင့် မင်းများ မူးလဲကြပုံ”^၂ များဖြင့် ရေးဖွဲ့ထားသည်။ မဟာရာမဝတ္ထု၌ ရာမမင်းလေးတင်သောအခါ မိုးကြိုးသံ၊ ငလျင်သံများ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး လေးနှစ်ပိုင်းကျိုးသည်။ ထိုသို့သော အသံ များကြောင့် ဒသဂီရိသည်-

“အလွန်တရာ ကြောက်ထိတ်လန့်၍ ဤသို့သော ဂါထာကို ရွတ် ၏။ သီတာဒေဝီကို ငါသည်သိ၏။ ရာမမင်းကိုလည်း ဘုရား လောင်းဟု သိ၏။ ရာမမင်း၏ လက်နက်တွင် သေအံ့သောဘေး ကို သိ၏။ ထို့ကြောင့် သီတာဒေဝီကို မဆောင်ပုံပါပြီ”^၃

ဟုဆိုကာ လင်္ကာဒီပသို့ ပြန်ပြေးသည်ကို စာရေးသူက ဖွဲ့ဆိုထားသည်။ ထိုအချက် အရ ဒသဂီရိသည် သတ္တိရှိသယောင် ထင်ရသော်လည်း ရာမမင်း၏ ဘုန်းတန်ခိုးနှင့် ရဲစွမ်းသတ္တိကိုမြင်သောအခါ ကြောက်ရွံ့၍ထွက်ပြေးရသည်။ ဒသဂီရိသည် လက်တွေ့ တွင် သူရဲဘောကြောင်ပြီး သတ္တိနည်းပါး သူတစ်ဦး အသွင်ပုံပေါ်လာစေသည်။ မူရင်း မြန်မာပြန် ရာမာယဏ၌ ဒသဂီရိကြောက်ရွံ့၍ ထွက်ပြေးသော်လည်း ဤသို့သောရာမ

^၁ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၄၄။
^၂ ကိတ္တိမ၊ ၁၉၆၈ ၊ တွဲ-၁ ၊ ၂၉၁-၂၉၄။
^၃ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၄၉။

၏ ဘုန်းတန်ခိုးအစွမ်းကို ကြောက်ပြီးပြောသောစကားများ မပါဝင်ပေ။ ထိုသို့သော ဒသဂီရိ ပြောစကားများကြောင့် မူရင်းထက်ပို၍ ဇာတ်ဆောင်သရုပ် ဆွဲဆောင်မှု ရှိလာစေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏ၌

“ဒုသ၊ ခရသေဆုံးမှုကို နှမဖြစ်သူ သုပဏ္ဏခါက ဒသဂီရိအား လာ၍ပြောသောအခါ၊ ဒသဂီရိသည် ဦးရီးတော်မာရီစအား ခေါ်၍တိုင်ပင်ပြီး ရွှေသမင်ယောင်ဆောင်စေခြင်း၊ ဘီလူးတစ်သောင်း လွှတ်ကာ နှိမ်နင်းခြင်း”^၁

တို့ဖြင့် တင်ဆက်ထားသည်။

မဟာရာမဝတ္ထုတွင်ဒုသခရသေဆုံးမှုကိုနှမတြိဂမ္ဘီကဒသဂီရိအား လျှောက်ထားရာ၊ ဒသဂီရိကရာမနှင့် လက္ခဏ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး၍ မယှဉ်ဝံ့ကြောင်း ပြောသည်။
တြိဂမ္ဘီက ရွှေသမင်ယောင်ဆောင်ပြီး ရာမနှင့်လက္ခဏကို ဝေးရာသို့ ခေါ်ထုတ်ပေးမည်။ ထို့နောက်မှ ဒသဂီရိက-

“ရသေ့အသွင် ဖန်ဆင်းပြီးသော် သစ်သီးဆွမ်းခံတော်မူပါလော့ သီတာဒေဝီကို လေယာဉ်ရထားဖြင့် ဆောင်ကြဉ်းတော်မူပါလော့”^၂

ဟု ပြောဆို နားချသည်။ ထိုအခါမှ နှမပြောသည့်အတိုင်းလုပ်ကာ သီတာအားခိုးသည်။ သီတာခိုးခန်းတွင်ပင် မူရင်း၌ ဦးရီးတော်အား သမင်ယောင်ဆောင်ခိုင်းခြင်းနှင့် မဟာရာမဝတ္ထု၌ တြိဂမ္ဘီက သမင်ယောင်ဆောင်ပေးမည်ဟု ပြောခြင်းသာ ကွာခြားသည်။ သူတစ်ပါးမယားခိုးသော ဒသဂီရိ၏ အဓမ္မလုပ်ရပ်သည်မူ အတူတူပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအချက်အရ ဒသဂီရိသည် သူတစ်ပါးမယားကို ပြစ်မှားဝံ့သော အဓမ္မဝါဒီစရိုက်ကို ပေါ်လွင်စေသည်။

သီတာဒေဝီအား မိမိဘက်ပါအောင် ပြောဆိုရာ၌ -

“အကျွန်ုပ်သည် အလွန်တရာ ချစ်ခင်စုံမက်လှသောကြောင့် စားသောက်မမြိန်၊ အိပ်စက်မပျော်ရှိပါသည်။”^၃

---

^၁ ကိတ္တိမ၊ ၁၉၆၉ ၊ တွဲ-၃၊ ၈၇-၂၂၅။
^၂ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁ ၊ ၁၀၆-၁၀၇။
^၃ မဟာရာမဝတ္ထု ၊ ၁၉၇၁၊ ၁၃၁ ။

စသည်ဖြင့် ချောမောပြောဆိုကာ မိမိဘက်ပါအောင်သိမ်းသွင်းသည်ကို စာရေးသူက ဖော်ပြထားသည်။ ထိုအချက်များအရ ဒသဂီရိ သည် အဓမ္မအမှု ပြုကျင့်ရာ၌ မိမိဘက်သို့ပါအောင် အနုနည်းနှင့်လည်း ဆွဲဆောင်တတ်သော စရိုက်ရှိသူအဖြစ် ပေါ်လွင်စေသည်။ သီတာဒေဝီက ငြင်းဆန်သောအခါ-

“ဟယ် ဘီလူးမအပေါင်းတို့ သင်တို့သည် အဘယ်ကြောင့် သီတာဒေဝီကို အရှင်ထားဘိကြသနည်း။ အိုးကင်းပူဝယ်ကြော်၍ စားဘိကြလော့၊ ခြေလက်ကို အပိုင်းပိုင်းဖြတ်၍ တံစို့ဖြင့် ထိုး၍ မီးဝယ်ကင်လျက် စားကြလော့”

စသည်ဖြင့် ဒေါသပေါက်ကွဲ ပြောဆိုဟန်ကို စာရေးသူက တင်ဆက်သည်။ ဒသဂီရိ သည် မူလက စရိုက်ကြမ်းသူပီပီ၊ သူလိုလား သလိုဖြစ်မလာသောအခါ ရိုင်းစိုင်း ကြမ်းတမ်းသော အပြောအဆို၊ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော အပြုအမူတို့ကို လုပ်ဆောင် တတ်သော သဘောရှိကြောင်း ဒသဂီရိ၏ ကြောက်စရာကောင်းသော စရိုက်သွင်ပြင်ကို ပုံဖော်ထားပေသည်။ လင်္ကာဒီပချစ်သူတွင်မူ စာဆို ချစ်ဦးညိုသည် ဒသဂီရိကို ပုံဖော် ရာတွင်

“မိထိလာလေးတင်ပွဲကို လာခဲ့စဉ်ကတည်းက မင်းကို ချစ်မြတ် နိုးလို့”^၂

“ချစ်မြတ်နိုးမှုနဲ့မင်းကိုချည်နှောင်လို့မရတော့ဘူး၊ အကျဉ်းထောင် နဲ့သာလျှင် မင်းကိုချည်နှောင်ရတော့ မယ်”^၃

စသည်ဖြင့် သီတာဒေဝီအပေါ်ထားရှိသည့်အချစ်ကို ပုံဖော်သည်။ ဒသဂီရိသည် သီတာ ၏ အချစ်ကိုရရန်နှင့် သီတာဒေဝီက သူ့အချစ်ကိုလက်ခံလာစေရန် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကြိုးစားသည်။ သီတာဒေဝီအား ကြမ်းတမ်းစွာမပြောဘဲ ချုပ်နှောင်ခြင်းသာ ပြုသည်။ ဒသဂီရိ၏ အချစ်လွန်ကဲသူ၊ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ကြီးမားသူ တစ်ဦး၏ စရိုက်သွင်ပြင်ကို ပုံဖော်ထားသည်။ မဟာရာမ ဝတ္ထုက ဒသဂီရိ၏ အချစ်အတွက် စွန့်စားရာတွင် ကြောက်စရာစရိုက်သွင်ပြင်ကို ပုံဖော်သည်။ ချစ်ဦးညိုကလင်္ကာဒီပချစ်သူတွင် ဒသဂီရိ ၏ အချစ်အတွက်ကြိုးပမ်းမှုကို ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ကြီးမားသူတစ်ဦးအသွင် ပုံဖော်သည် ဟု ဆိုချင်သည်။

^၁ ယင်း ၊ ယင်း၊ ၁၃၃ ။
^၂ ချစ်ဦးညို၊ ၂၀၀၂ ၊ ၂၀၉ ။
^၃ ချစ်ဦးညို ၊ ၂၀၀၂ ၊ ၂၁၁ ။

မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏကျမ်းတွင်

“ဒသဂီရိ ညီလာခံ၌ ရာမမင်းထံ သီတာအား ပြန်ပေးရန်
ဘီဘီသန ပြောသဖြင့် ဒသဂီရိက ဘီဘီသနကို နှင်သည်။
ဘီဘီသနသည် ရာမမင်းထံ ဝင်ရောက်ခဲ့လှသည်။”^၁

ဟု ပါရှိသည်။ မဟာရာမဝတ္ထုတွင်မူ ဒသဂီရိအား ဘီဘီသနက သီတာဒေဝီကို
ရာမမင်းထံ ပြန်ဆက်ရန် ပြောသဖြင့်

“မှူးမတ်ပရိသတ်အလယ်၌ စီးသောခြေနင်းဖြင့် မျက်နှာကို ရိုက်
ပြီးလျှင် ခြေဖြင့် ကန်ကျောက်သောကြောင့်”^၂

ဟု ပြဆိုပြီး ဘီဘီသန အလွန်တရာရှက်၍ ရာမမင်းထံခိုဝင်မှုကို ဖော်ပြသည်။ ဤသို့
ဖော်ပြချက်အရ မဟာရာမဝတ္ထုတွင် ဒသဂီရိ၏ ရိုင်းစိုင်း ကြမ်းတမ်းမှု ပို၍ ပေါ်လွင်
လာပြီး၊ မူရင်းထက်ပို၍ ဇာတ်ဆောင်၏အပြုအမူကို စက်ဆုပ် လာစေသည့် ဖန်တီး
တင်ပြမှုဖြစ်သည်။

မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏကျမ်း၌

“ဒသဂီရိဘီလူးမင်း ကျဆုံးခန်းတွင် ရာမမင်း၏ ဒသဂီရိ သေဆုံး
ရသည့်အချက်သာ ဖော်ပြထားသည်။ ရာမမင်းအား ဒသဂီရိ ရှိခိုး
တောင်းပန်ခန်း မပါ။ တိုက်ပွဲပြီး၍ ကျဆုံးသွားသည်အထိ မာန်
မလျော့ဘဲ တိုက်ခဲ့သည်။”^၃

ဟုသာ ဖော်ပြပါရှိ သည်။ မဟာရာမဝတ္ထုတွင်မူ ရာမမင်းက အဗုစန္ဒာလက်နက်ဖြင့်
ဒသဂီရိကိုခွင်းရန် မြင်သောအခါ သေအံ့သောဘေးကို ကြောက်၍ ဒသဂီရိပြောဆိုပုံမှာ

“အလောင်းဖြစ်သော ရာမမင်းမြတ်ကို တစ်ထောင်မျှလောက်
သော အပြစ်ကို အကျွန်ုပ်ပြစ်မှားမိသည်ကို သည်းခံတော်မူပါ
လော့”^၄

ဟု တောင်းပန်ရှိခိုးကာ၊ သူ့အား နိဗ္ဗာန်သို့ ဆောင်ယူရန် မှာကြားပုံ၊ ထို့နောက်မှ
ရာမမင်း၏ လက်နက်ဖြင့် တိုက်ပွဲ၌ ကျဆုံးရပုံကို စာရေးသူက ရေးဖွဲ့ ထားသည်။

^၁ ကိတ္တိမ၊ ၁၉၇၂၊ တွဲ-၆၊ ၉၄-၁၀၄ ။
^၂ မဟာရာမဝတ္ထု၊ ၁၉၇၁၊ ၁၅၃။
^၃ ကိတ္တိမ၊ ၁၉၇၂၊ တွဲ-၆၊ ၆၂၈ ၆၈၀ ။
^၄ မဟာရာမဝတ္ထု၊ ၁၉၇၁၊ ၁၉၇ ။

ဒသဂီရိဘိလူး၏ အမှားကိုမြင်ပြီးနောင်တရပုံ၊ တောင်းပန်ပုံတို့ကို မူရင်းနှင့် မတူအောင် စာဆိုက တင်ပြထားနိုင်သည်။ လူဆိုးဇာတ်ဆောင်စရိုက်မှ လူကောင်း စရိုက်အသွင် သို့ ကူးပြောင်းမှုဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဒသဂီရိသည် အဓမ္မဝါဒီသမားအဖြစ် ဇာတ်လမ်းတလျောက်လုံး တွင်သရုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီးမှ ဓမ္မဝါဒီသမားရာမကို အရှုံးပေး တောင်းပန်ပုံသည် ဓမ္မသည် အဓမ္မကို အောင်မြင်နိုင်မှုကို ပုံဖော်ထားနိုင်သည်ဟု ဆိုရမည်။ အဓမ္မဝါဒီသမား ဒသဂီရိတို့၏ စရိုက်ဆိုး နိဂုံးကို စာရေးသူက အမှားကိုမြင်က ဝန်ချတောင်းပန်ခြင်းဖြင့် အပြစ်ကို ဆေးကြောရမည်ဟူသော မြင့်မြတ်သည့် မြန်မာ့ စိတ်ဓါတ်ပေါ် အခြေခံ၍ မြန်မာဆန်ဆန် တင်ဆက်ထားသည်မှာ စာဖတ်သူ တို့၏ စိတ်ဘဝကျစေသော စရိုက် ဖန်တီးချက်ဟု ဆိုရပေမည်။

ဤသို့လျှင် ဒသဂီရိဘိလူး၏ မကောင်းသော စရိုက်၊ အကျင့်အကြံ၊ အပြော အဆို များကို စက်ဆုပ်ဖွယ်၊ မနှစ်မြို့ဖွယ် တင်ပြထားနိုင်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

မဟာရာမဝတ္ထုသည် မြန်မာပရိသတ်များ စွဲမက်နှစ်သက်စေရအောင် အနု အကြမ်းစုံလင်စွာ ဖန်တီး တင်ပြထားသည်။ ဆွဲဆောင်မှု အားကောင်းပြီး၊ စိတ်ဝင် စားမှုပို၍ရှိလာစေရအောင် ဇာတ်ဆောင်စရိုက်အဖွဲ့ကို ပီပြင်စွာဖွဲ့ဆိုသည်။ ဇာတ်လမ်း ဇာတ်အိမ်သည် မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏကို အမှီပြုနိုင်သဖြင့် ပို၍ခိုင်မာလာပြီး ဇာတ်ဆောင်သရုပ် ပီပြင်လာစေသည်။ ရာမ ဇာတ်လမ်းတွင် ရာမမင်းသားကို ဓမ္မ ကိုယ်စားပြု ဇာတ်ဆောင်၊ စံပြုထိုက်သော သားလိမ္မာ၊ စံပြ ခင်ပွန်းကောင်းတစ်ဦး၊ စံပြနိုင်ငံခေါင်းဆောင်တစ်ဦး၊ သစ္စာရှိ၊ ကတိတည်ကြည်သော စရိုက်များဖြင့် ပုံဖော် ထားသည်။ ဒသဂီရိကို အဓမ္မကိုယ်စားပြုဇာတ်ဆောင်၊ သူတစ်ပါး သားမယားခိုးယူ ဝံ့သော ဗီလိန်တစ်ဦး၊ အရာရာကို အနိုင်ကျင့် ပြုမှုတတ်သူတစ်ဦးအသွင် ပုံဖော်ထား သည်။ သီတာဒေဝီသည် ရာမနှင့် ဒသဂီရိတို့ ဇာတ်ဆောင်နှစ်ဦး ဖြစ်ပေါ်မှုအတွက် မရှိမဖြစ် ပါဝင်နေသော အဓိကဇာတ်ဆောင်၊ စံပြဇနီးကောင်း၊ သစ္စာကတိခိုင်မြဲသူ၊ ဓမ္မကို အားပေး၍ အဓမ္မကို ဆန့်ကျင်သူ၊ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သူ အဖြစ် ပါဝင်ရသူ ဖြစ်သည်။ မဟာရာမ ဝတ္ထုဆရာက ဤဇာတ်ဆောင် သုံးဦး ဖန်တီးထားချက်များကို လေ့လာရသောအခါ စာဖတ်ပရိသတ်အတွက် ဘဝအသိ၊ လောက အသိ တရားများ ရစေပြီး အားမာန်ဖြစ်စေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မဟာရာမဝတ္ထုသည် ဇာတ်ဆောင် စရိုက် အဖွဲ့များကြောင့် ထင်ရှား ပေါ်လွင်ရခြင်းဖြစ်သည်။ မဟာရာမ ဝတ္ထုတွင် ရာမ နှင့် သီတာတို့၏စရိုက်ကို အလေးပေး ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ချစ်ဦးညို၏ လင်္ကာဒီပ

ချစ်သူတွင်မူ ဒသဂီရိ၏စရိုက်ကို အလေးပေးရေးဖွဲ့ပြီး ဒသဂီရိကို အချစ်သူရဲကောင်း အဖြစ် အမြင်သစ်ဖြင့် ရေးဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

နိဂုံး

မဟာရာမဝတ္ထုလာ ဇာတ်လမ်းသဘောသည် မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏကို အခြေခံ၍ ရေးသား ထားသည်။ သို့သော်လည်း မလိုအပ်သည့် ဇာတ်ကွက်များကို ဖြုတ်ချန်ခြင်း၊ အချို့နေရာများတွင် ဇာတ်ဆောင်၏ လှုပ်ရှားပြုမှု ပြောဆိုပုံများကို အဆာထည့်ခြင်း၊ အသစ်မွမ်းမံ ဖြည့်စွက်ခြင်း များဖြင့် မူရင်းဇာတ်၏ ကျောရိုးကို မထိခိုက်စေဘဲ ပုံဖော်သွားနိုင်သည်။ မြန်မာဆန်သည့် စိတ်ကူးဖြင့် ဖန်တီးချက် များသည် ရာမစာပေနှင့် မြန်မာစာပေ တိုးတက်ရေးအတွက် အကျိုးပြုနေပေသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာ့အတွေး၊ မြန်မာ့ဟန်၊ မြန်မာ့ဉာဏ်ဖြင့် ရာမစာပေကို ဖော်ဆောင်ပေး သည်။ မြန်မာစာဖတ် ပရိသတ်အကြိုက် စာပေဖြစ်အောင်လည်း ပုံဖော်ထားနိုင် သည်။ မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏကို အချိန်ယူ မဖတ်နိုင်သော စာဖတ်ပရိသတ်အတွက် တိုတိုနှင့်လိုရင်းဖြစ်သော ရာမစာပေ တစ်ပုဒ်အဖြစ် ဖန်တီးထားနိုင်သည်။ မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လည်း ညီညွတ်သော ရေးဖွဲ့တင်ပြမှုများလည်း ဖြစ်သည်။ မူရင်းစာဆို ၏ အာဘော်ကို မပျက်ယွင်းစေဘဲ ဓမ္မသည် အဓမ္မကို အနိုင်ယူနိုင်မှု၊ စစ်မှန်သော မေတ္တာတရား၏ ပေါင်းစည်းနိုင်မှု၊ သစ္စာကတိတည်ကြည်မှု၊ ကျေးဇူးသစ္စာစောင့်သိ တတ်မှုတို့ကို မြန်မာ့၊ မြန်မာ့ဟန်ဖြင့် ရေးသားဖွဲ့ဆိုထားနိုင်သည်။ ရာမ၊ သီတာ ဇာတ်ဆောင်တို့၏ ယဉ်ကျေးသော အပြုအမူ၊ အပြောအဆို၊ ဥစ္စာကတိ တည်ကြည် သောလုပ်ရပ် တို့ကို အတုယူစေလိုသည်။ ဒသဂီရိကို ရာမ၊ သီတာတို့နှင့် အားပြိုင်ရ သော ဇာတ်ဆောင်အဖြစ် ဖန်တီးသည်။ ထိုသို့ မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏ ဇာတ်လမ်းပါ ဇာတ်ဆောင်တို့ကိုပင် မဟာရာမ ဝတ္ထုက မြန်မာ့စရိုက်သွင်ပြင်များ ဖွဲ့ယှက်၍ မူရင်းနှင့်မတူသော ဖန်တီးချက်တို့ဖြင့် တင်ဆက်ထားနိုင်သော မြန်မာ ရာမဝတ္ထု တစ်စောင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ကိတ္တိမ၊ အရှင်။ (၁၉၆၈)။ ရာမာယဏကျမ်း။ ဗာလကဏ္ဍ။ ပထမအကြိမ်။ ရန်ကုန်။
ဗြဟ္မာစာပုံနှိပ်တိုက်။
- ကိတ္တိမ၊ အရှင်။ (၁၉၆၉)။ ရာမာယဏကျမ်း။ အယောဇယကဏ္ဍ။ ပထမအကြိမ်။ ရန်ကုန်။
ဗြဟ္မာစာပုံနှိပ်တိုက်။
- ကိတ္တိမ၊ အရှင်။ (၁၉၇၀)။ ရာမာယဏကျမ်း။ အရညကဏ္ဍ။ ပထမအကြိမ်။ ရန်ကုန်။
ဗြဟ္မာစာပုံနှိပ်တိုက်။
- ကိတ္တိမ၊ အရှင်။ (၁၉၇၂)။ ရာမာယဏကျမ်း။ ယုဒ္ဓကဏ္ဍ။ ပထမအကြိမ်။ ရန်ကုန်။
ဗြဟ္မာစာပုံနှိပ်တိုက်။
- ခင်မင်၊ မောင်၊ ဓနုဖြူ ။ (၂၀၀၀)။ “ရာမာယဏကို ခြေရာခံခြင်း”။ ကလျာမဂ္ဂဇင်း။
အမှတ် ၁၈၅။ ဇူလိုင်။
- ခင်မင်၊ မောင်၊ ဓနုဖြူ ။ (၂၀၀၆)။ ဇာတကပင်လယ်နှင့် ရာမာယဏကို ခြေရာခံခြင်း။
ရန်ကုန်။ ကံ့ကော်ဝတ်ရည်စာပေ။
- ချစ်ဦးညို။ (၂၀၀၂)။ လင်္ကာဒီပချစ်သူ။ သတ္တမအကြိမ်။ ရန်ကုန်။ သီဟရတနာစာပေ။
- ဇော်ဂျီ။ (၁၉၉၃)။ စာပေါင်းချုပ်။ ပထမတွဲ။ ရန်ကုန်။ တင်ရွှေပုံနှိပ်တိုက်။
- ဇော်ဂျီ။ (၂၀၀၅)။ ရာမဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်။ ပထမအကြိမ်။ ရန်ကုန်။ ပုဂံပုံနှိပ်တိုက်။
- မောင်မောင်ကြီး။ (၁၉၆၉)။ “မြန်မာပြဇာတ်ရေစီးကြောင်း”။ တက္ကသိုလ်ပညာပဒေသာ စာစောင်။
အတွဲ- ၄။ အပိုင်း-၁။
- မြန်မာအဘိဓာန်။ (၁၉၉၁)။ ပထမအကြိမ်။ ရန်ကုန်။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန။

မဟာရာမဝတ္ထုတွင်တွေ့ရသော ရာမ၊ သီတာ၊ ဒေသဂီရိတို့၏
 ဇာတ်ဆောင်ခရိုက်အဖွဲ့များလေ့လာချက်

မြန်မာနိုင်ငံဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံပညာရှင်အဖွဲ့

တစ်ဆယ့်ခုနစ်ကြိမ်မြောက်စာတမ်းဖတ်ပွဲအတွက် တင်သွင်းသည့်စာတမ်း

ဒေါက်တာ ခင်ညိုအောင်၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာဌာန၊
 မိတ္ထီလာစီးပွားရေးတက္ကသိုလ်

Ph.D (Myanmar) Yu

တွဲဖက်ပါမောက္ခ
မြန်မာစာဌာန
မိတ္ထီလာစီးပွားရေးတက္ကသိုလ်

၂၀၁၇ ခုနှစ် ၊ အောက်တိုဘာလ (၂၆) ရက်